

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΗΜΕΡΙΔΑ ΜΕ ΘΕΜΑ:
«ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΣΤΙΣ ΕΝΟΠΛΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ»

Ἡ Διεύθυνση Θρησκευτικοῦ τοῦ ΓΕΕΦ σέ συνεργασία μέ τήν Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή Κύπρου, τό Ὑπουργεῖο Ἀμυνας καί τό Γενικό Ἐπιτελεῖο Ἐθνικῆς Φρουρᾶς διοργάνωσε Ἐπιστημονική Ἡμερίδα μέ θέμα «**Τό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου στίς Ἐνοπλες Δυνάμεις**». Ἡ ἐν λόγω Ἡμερίδα πραγματοποιήθηκε στήν Αἴθουσα Ἐκδηλώσεων τοῦ Ἰδρύματος Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ' στή Λευκωσία, στίς 26 Μαΐου 2012.

Στήν Ἡμερίδα συμμετεῖχαν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου, ὁ Μητροπολίτης Πάφου, ὁ Ἐπίσκοπος Μεσαορίας, ὁ Ὑπουργός Ἀμυνας, ὁ Ἀρχηγός ΓΕΕΦ, ἐκπρόσωπος τοῦ Δντῆ Στρατιωτικῶν Ἱερέων ΓΕΕΘΑ, ὁ Ταξίαρχος ἐ.ἁ. Πρωθιερέας Παντελεήμων Χανόγλου, ἡ Διευθύντρια Μέσης Ἐκπαίδευσης, Ἐπιθεωρητές Μέσης Ἐκπαίδευσης, Βουλευτές, Ἱερεῖς πού ἐξυπηρετοῦν θρησκευτικές ἀνάγκες στρατοπέδων/φυλακίων τῆς Ε.Φ. καί τῆς ΕΛΔΥΚ, ἐκπρόσωπος τῆς ΕΛΔΥΚ, καθώς ἐπίσης ἀνώτατα στελέχη τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς.

Κατά τή διάρκεια τῆς Ἡμερίδας διαβάστηκαν χαιρετισμοί ἀπό τόν Ἀρχιεπίσκοπο Κύπρου κ. Χρυσόστομο, τόν Ὑπουργό Ἀμυνας κ. Δημ. Ἡλιάδη, τόν Ἀρχηγό Ἐθνικῆς Φρουρᾶς κ. Στυλ. Νάση, τόν Διευθυντή Διεύθυνσης Θρησκευτικοῦ ΓΕΕΦ Ἀρχιμανδρίτη Ἰωάννη Ἰωάννου καί τόν ἐκπρόσωπο τοῦ Διευθυντῆ Στρατιωτικῶν Ἱερέων ΓΕΕΘΑ Ἀρχιμανδρίτη Παῦλο Κα-

ρακατσανίδη. Μετά τούς χαιρετισμούς κατατέθηκαν δύο εισηγήσεις προερχόμενες από τούς Μητροπολίτη Πάφου κ. Γεώργιο καί Πρωθιερέα Παντελεήμονα Χανόγλου. Ἀκολούθησε συζήτηση, κατά τήν ὁποία διατυπώθηκαν εἰσηγήσεις, δόθηκαν διευκρινίσεις, ἀπαντήθηκαν ἐρωτήματα καί ἐπιλύθηκαν ἀπορίες σέ θέματα πού ἄπτονταν, ἀφενός τοῦ ρόλου τῶν ἱερέων στό στρατεύμα καί ἀφετέρου τῶν διαφόρων κινδύνων πού καλεῖται νά ἀντιμετωπίσει σήμερα ὁ νέος πού ὑπηρετεῖ στήν Ἐθνική Φρουρά. Ἐπιπλέον, ἀντηλλάγησαν ἀπόψεις μεταξύ τῶν συνέδρων.

Ἡ διοργάνωση τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἡμερίδας κρίνεται πέραν πάσης ἀμφιβολίας ὡς ἰδιαίτερα ἐπωφελής τόσο γιά τούς συνέδρους, ὅσο καί γιά τούς ὀπλίτες τῆς Ε.Φ. γιά τούς παρακάτω λόγους:

Δόθηκε ἡ δυνατότητα προβολῆς καί ἀνάλυσης τῆς ἀποστολῆς καί τοῦ ἔργου πού ἐπιτελεῖται τόσο ἀπό τή Διεύθυνση Θρησκευτικοῦ ΓΕΕΦ ὅσο καί γενικότερα τῶν Ἱερέων στήν Ε.Φ., ἐνῶ ἀντηλλάγησαν ἀπόψεις μέ συνέδρους πού διαθέτουν πολύχρονη ἐμπειρία σέ στρατιωτικά, θρησκευτικά, πολιτιστικά καί κοινωνικά θέματα.

Κατατέθηκαν ἀπόψεις ἀπό τούς συνέδρους σχετικά μέ τά διάφορα προβλήματα πού ταλανίζουν τούς νέους πού ὑπηρετοῦν στό στρατεύμα καί προτάθηκαν τρόποι γιά ἄμβλυνση τῶν προβλημάτων αὐτῶν, ἐνῶ ὑπερθεματίστηκε ὁ βαρυσήμαντος ρόλος πού διαδραματίζει ὁ Ἱερέας πού ὑπηρετεῖ στήν Ε.Φ. καί τήν ΕΛΔΥΚ. Ἐκτενής ἀναφορά ἔγινε καί στή χρήση σύγχρονων μεθόδων μέ τήν ἀξιοποίηση νέων τεχνολογιῶν, ὅπως τή χρήση ὀπτικοακουστικῶν μέσων, τίς ὁποῖες μπορεῖ ὁ Ἱερέας νά ἐφαρμόσει μέ σκοπό τήν ἀμεσότερη μετάδοση τῶν μηνυμάτων του.

Ἀπό τό βῆμα τῶν χαιρετισμῶν ἐπισημάνθηκε ἡ σπουδαιότητα τοῦ ρόλου τῆς Ὁρθοδοξίας στήν ἐπιβίωση τῆς Κύπρου διά

μέσου τῶν αἰώνων. Ὅλοι οἱ παρευρισκόμενοι ἐπέδειξαν ὁμοφωνία ἀναφορικά μέ τή σύμπλευση Ἐκκλησίας καί Στρατοῦ στό δύσκολο ἔργο τῆς Ἑλληνορθόδοξης διαπαιδαγώγησης τῶν ὀπλιτῶν. Συγκεκριμένα, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου κ. Χρυσόστομος τόνισε στόν χαιρετισμό του πώς ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου ἐπιθυμεῖ μέ κάθε τρόπο νά ἔχει τά στρατευμένα νιάτα κάτω ἀπό τή δική της στοργή καί ἀγάπη καί νά τούς προσφέρει τό Μάννα τῆς πνευματικότητάς της. Μέσα ἀπό μιά σύντομη ἱστορική ἀναδρομή, ἐπισημάνθηκε ὁ ρόλος τῆς Κυπριακῆς Ἐκκλησίας ὡς Ἐθναρχούσας Ἐκκλησίας. Τέλος, ὁ Προκαθήμενος ἐπιβεβαίωσε τή θέση τοῦ ἰδίου, ὅπως παραμείνει ἀρωγός στούς ὠραίους ἡθικούς καί ἐθνικούς ἀγῶνες τῶν στρατευμένων νέων, φροντίζοντας ὥστε νά διαπλάσουν μιά ἐθνική καί θρησκευτική προσωπικότητα. Στό δικό του χαιρετισμό ὁ Ὑπουργός Ἀμυνας κ. Δημ. Ἡλιάδης ἀναφέρθηκε στίς πολύ καλές σχέσεις πού ὑπάρχουν μεταξύ τοῦ Κλήρου καί τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς, οἱ ὁποῖες βασίζονται στή διαχρονική προσφορά τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου στήν ἐθνική καί κοινωνική ζωή καί στό πνευματικό ἔργο πού ἡ Ἐκκλησία ἐπιτελεῖ. Χρέος ὅλων, τόνισε, πρέπει νά εἶναι ἡ ἐνδυνάμωση αὐτῶν τῶν δεσμῶν καί τῆς συνεργασίας μεταξύ τῶν δύο αὐτῶν θεσμῶν πρὸς ὄφελος ὅλων. Τό Ὑπουργεῖο, ἐκτιμώντας τή σημασία τῆς ἀποστολῆς καί τοῦ ρόλου πού ἡ Ἐκκλησία διαδραματίζει στίς ἔνοπλες δυνάμεις, ἐπικροτεῖ τή διατήρηση τοῦ θεσμοῦ τῆς Διεύθυνσης Θρησκευτικοῦ ΓΕΕΦ. Ἀκόμη, στόν χαιρετισμό του, ὁ Ὑπουργός ἐξέφρασε τή βαθύτατη ἐκτίμησή του γιά τήν πολύπλευρη προσφορά τῆς Διεύθυνσης Θρησκευτικοῦ ΓΕΕΦ μέ ἐπικεφαλῆς τόν Ἀρχιμανδρίτη Ἰωάννη Ἰωάννου. Ἀναφερόμενος στή διαπαιδαγώγηση τῶν νέων, οἱ ὁποῖοι συμβάλλουν, μεταξύ ἄλλων, στήν κατάκτηση τῆς συνειδητῆς πειθαρχίας καί τῆς ἀρετῆς, συμπλήρωσε ὁ Ὑπουργός: «Αὐτή τήν ὑψηλή ἀποστολή τῶν Ἱερέων ἔχουμε ὑποχρέωση, νά τή στηρίζουμε καί νά τήν ἀναδείξουμε μέ ἐκδηλώσεις, ὅπως τήν

Ἐπιστημονική Ἡμερίδα, πού διοργάνωσε ἡ Διεύθυνση Θρησκευτικοῦ ΓΕΕΦ». Ὁ Ἀρχηγός ΓΕΕΦ Ἀντιστράτηγος Στυλιανός Νάσης, στό δικό του χαιρετισμό, ὑπενθύμισε στούς συνέδρους, πώς χρέος τῆς Ε.Φ. εἶναι ἡ κοινωνικοποίηση τῶν νέων μέ ἐργαλεῖα πού νά οἰκοδομοῦν ἀντιλήψεις ὑγιεῖς καί ὠφέλιμες γιά τήν κοινωνία. Βασικός σύμμαχος στήν ἐκπλήρωση τῆς ἀποστολῆς αὐτῆς εἶναι ἡ Ἐκκλησία, ἡ ὁποία συναινεῖ στήν ἠθική διαπαιδαγώγηση τῶν νέων καί στή διάπλαση τῆς προσωπικότητάς τους. Στρατός καί Ἐκκλησία, τόνισε ὁ Ἀρχηγός, ἔχουν πολλά κοινά στοιχεῖα ὀργάνωσης, ἱεραρχίας, πειθαρχίας, στόχων καί πολλά ἄλλα. Ἐγινε σύντομη ἀναφορά στήν ἀστείρευτη προσφορά τῆς Ἐκκλησίας σέ ὅλους τούς ἀγῶνες τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἐνῶ ἐπικροτήθηκε ὁ ρόλος τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου τῶν κληρικῶν στό στρατό μέ εἰδική ἀναφορά στίς περιπτώσεις ἐκεῖνες, πού ἀναλαμβάνουν γονικό ρόλο, συμβουλεύουν, καθοδηγοῦν καί ἀνασηκώνουν στούς ὤμους τους τά προβλήματα τῶν Ἐθνοφρουρῶν. Στόν χαιρετισμό τοῦ Δντῆ Στρατιωτικῶν Ἱερέων ΓΕΕΘΑ, τόν ὁποῖο ἀνέγνωσε ὁ ἐκπρόσωπός του Ἀρχιμανδρίτης Παῦλος Καρακατσανίδης, ἀναφέρθηκε, πώς ὁ τομέας τῆς ποιμαντικῆς διακονίας εἶναι ἡ πιό νευραλγική καί ἀπαιτητική, ἀλλά συγχρόνως καί ἡ πιό προσοδοφόρα πνευματικά καί ἡ ἀποδοτική μελλοντικά πτυχή τῆς ἐν γένει ἀποστολῆς τῆς Ἐκκλησίας σήμερα. Τό χρέος τοῦ στρατιωτικοῦ ἱερέα εἶναι νά βρεθεῖ στό πλευρό τῶν νέων καί νά τούς φέρει σέ ἐπαφή μέ τό γεμάτο στοργή καί ἀγάπη πρὸς αὐτούς Κύριο Ἰησοῦ. Τέλος, στό χαιρετισμό του ὁ Δντῆς Διεύθυνσης Θρησκευτικοῦ ΓΕΕΦ, Ἀρχιμανδρίτης Ἰωάννης Ἰωάννου, εὐχαρίστησε θερμά τούς συνεργάτες Ἱερεῖς πού ἐξυπηρετοῦν τίς θρησκευτικές ἀνάγκες τῶν στρατοπέδων/φυλακίων τῆς Ε.Φ. καί τῆς ΕΛΔΥΚ. Ὁ Δντῆς ἀνέφερε, πώς ἡ ἀναβάθμιση τοῦ ρόλου καί τοῦ ἔργου τῆς Διεύθυνσης Θρησκευτικοῦ ΓΕΕΦ ἀποτελέσει κύριο μέλημα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου. Ὑπενθύμισε ἀκόμη στούς συνέδρους,

πώς ή Διεύθυνση Θρησκευτικοῦ ἀποτελεῖ ζωτικό τμήμα τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς ἀπό τήν ἐποχή τῆς ἱδρυσῆς της καί πώς σκοπός τῆς Διεύθυνσης σχετικά μέ τή θρησκευτική διαπαιδαγώγηση στίς Ἑνοπλες Δυνάμεις εἶναι αὐτό πού ἀναφέρεται στό καθκοντολόγιο: «Ἡ μετάδοση τῶν ἀληθειῶν τῆς πίστεως καί τοῦ χριστιανικοῦ τρόπου ζωῆς στό προσωπικό τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς». Ὁ Δντής στή συνέχεια ἀναφέρθηκε καί στό ἔργο πού ἐπιτελεῖ ή Διεύθυνση Θρησκευτικοῦ. Ἀνάμεσα σέ ἄλλα, ἐκπονεῖται πρόγραμμα τέλεσης ἱερῶν ἀκολουθιῶν γιά τά στρατόπεδα, ἐκπονήθηκαν καί διατέθηκαν βιβλιαράκια, στά ὁποῖα περιέχονται διάφορες ἐκκλησιαστικές ἀκολουθίες, διανεμήθηκαν σέ ὅλο τό προσωπικό τῆς Ε.Φ. Καινή Διαθήκη, Προσευχητάριο καί Ἐγκόλπιο τῆς Θείας Λειτουργίας, ἐνῶ ἐμπλουτίσθηκαν οἱ βιβλιοθήκες τῶν στρατοπέδων τῆς Ε.Φ. καί τῆς ΕΛΔΥΚ. Ἀκόμη, ἔγινε μετάφραση τῶν καθημερινῶν προσευχῶν στή δημοτική, ἐνῶ προστέθηκαν θεολογικά σχόλια καί ἐρμηνευτική ἀνάλυση γιά καλύτερη κατανόησή τους ἀπό τούς νέους. Ἐπιπλέον, ἐκπονήθηκε τό μοναδικό στό εἶδός του «Εὐχολόγιο διά τάς Ἑνόπλους Δυνάμεις», τό ὁποῖο καί διανεμήθηκε στήν Ε.Φ. καί στήν ΕΛΔΥΚ. Ὁ Ἀρχιμανδρίτης ἀναφέρθηκε καί στούς τρόπους ἐπικοινωνίας μέ τούς Ἐθνοφρουρούς, ή ὁποία ἐπιτυγχάνεται μέ τακτικές ὁμιλίες, κηρύγματα καί μέ τόν ἐφοδιασμό θρησκευτικοκοινωνικοῦ περιεχομένου ἐντύπων στούς στρατευμένους νέους. Ἀπό τό 2008, ἐγκαινιάστηκαν τακτικές ἐπισκέψεις στά φυλάκια τῆς Ε.Φ. μέ σκοπό τήν ψυχολογική στήριξη τῶν Ἐθνοφρουρῶν καί τήν ἀνταλλαγή διαφόρων σκέψεων καί ἀπόψεων σέ καίρια ζητήματα πού τούς ἀπασχολοῦν. Σημαντικό ρόλο διαδραματίζει καί ή διαπροσωπική ἐπικοινωνία τῶν συνεργατῶν Ἱερέων τῆς Διεύθυνσης Θρησκευτικοῦ μέ τούς νέους. Ἡ προσφορά, ὅμως, τῆς Δνσης Θρησκευτικοῦ ἐκτείνεται καί στόν ἐξοπλισμό τῶν φυλακίων μέ διάφορες ἡλεκτρικές συσκευές, σαλόνια καί εἶδη ψυχαγωγίας μέ κύριο χορηγό τήν Ἱερά Ἀρχιεπι-

σκοπή Κύπρου, προκειμένου νά αναβαθμιστοῦν οἱ συνθήκες διαβίωσης τῶν ὀπλιτῶν. Κλείνοντας τό χαιρετισμό του, ὁ Δντής ἔκαμε ἀναφορά καί σέ προβλήματα καί ἀδυναμίες πού ἀντιμετωπίζει ἡ Δνση, στά ὁποῖα ἐπικεντρώνεται καί ἡ κύρια προσπάθειά της. Ἀδυναμίες παρουσιάζονται, γιά παράδειγμα, στήν ἀξιοποίηση τῶν νέων τεχνολογιῶν γιά τή θρησκευτική διαπαιδαγώγηση τῶν ὀπλιτῶν ἢ, ἀκόμη, στήν ἀπουσία ἐξειδικευμένων προσώπων σέ θέματα, ὅπως εἶναι ἡ χρήση ναρκωτικῶν, ἡ ἀναρχία κ.ἄ.

Ἐπίσης, μέσω τῶν εἰσηγήσεων, κατατέθηκαν ἐποικοδομητικές ἀπόψεις σχετικά μέ τήν ἀποστολή καί τό ρόλο τοῦ θεσμοῦ τῶν στρατιωτικῶν ἱερέων. Ὁ Μητροπολίτης Πάφου κ. Γεώργιος σημείωσε στήν εἰσήγησή του μέ θέμα: «Ἡ ἀποστολή καί τό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, διά μέσου τῶν κληρικῶν της, στή διαμόρφωση ἐθνικοθρησκευτικῆς ἀγωγῆς στίς Ἑνοπλες Δυνάμεις», πώς εἶναι δύσκολο τό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας γιά δημιουργία καί προώθηση κατάλληλου συστήματος ἐθνικοθρησκευτικῆς ἀγωγῆς στίς ἑνοπλες δυνάμεις. Ἐπομένως, ἐξίσου δύσκολη εἶναι καί ἡ ἀποστολή τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου στό ἔργο αὐτό. Τονίζει, ὅμως, πώς τό ἠθικό τοῦ στρατεύματος κι ὁ ἀξιολογικός προσανατολισμός του ἐξαρτᾶται ἀπό τήν ἀγωγή, πού θά προσφέρουν οἱ στρατιωτικοί ἱερεῖς. Ὁ Πανιερώτατος, ἂν καί ἀναφέρθηκε ἐκτενῶς σέ ἀντικειμενικές δυσκολίες, ἐντούτοις κατέθεσε διάφορες προτάσεις γιά τήν ἐθνικοθρησκευτική ἀγωγή τῶν Ἐθνοφρουρῶν καλύπτοντας δύο ἄξονες. Στό θρησκευτικό τομέα πέραν ἀπό τήν παροχή γνώσεων, ὑποστήριξε, πώς πρέπει νά ἐπιδιωχθεῖ ἡ δημιουργία βιώματος καί ἐμπειρίας. Νά γίνει σύνδεση μέ τή Βυζαντινή τέχνη - Εἰκονογραφία καί Ἀρχιτεκτονική - καί μέ τή Βυζαντινή μουσική, καθὼς ἐπίσης μέ τό λατρευτικό πλοῦτο τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, ἀλλά καί μέ τά φλέγοντα προβλήματα τῆς ἐποχῆς (βιοηθικά, περιβαλλοντικά

καί ἄλλα). Στόν ἐθνικό τομέα, ὁ Πανιερώτατος πρότεινε ὅπως κατοχυρωθεῖ βιβλικά, ἀλλά κι ἐκκλησιαστικά τό ἐνδιαφέρον καί ἡ μέριμνα τῆς Ἐκκλησίας γιά τίς ἔννοιες τῆς πατρίδας, τῆς ἐλευθερίας καί τῆς ἀξιοπρέπειας. Τελειώνοντας, σημείωσε πώς θά πρέπει νά τονιστεῖ ἰδιαίτερα ἡ σύνδεση τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους μέ τήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ καί τέλος νά καταδειχθεῖ ἡ διαχρονική συμμετοχή τῆς Ἐκκλησίας στούς ἀγῶνες τοῦ Ἔθνους γιά προάσπιση ἢ ἀνάκτηση τῆς ἐλευθερίας του. Στήν ἄλλη εἰσήγηση μέ θέμα: «Ἡ Ποιμαντική τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου στίς Ἑνοπλες Δυνάμεις», ὁ ὁμιλητής Πρωτοπρεσβύτερος Παντελεήμων Χανόγλου (Ταξίαρχος ἐ.ἀ.) κατέθεσε τίς προσωπικές του ἐμπειρίες ἀπό τήν 26ετῇ του ὑπηρεσία στίς Ἑλληνικές Ἑνοπλες Δυνάμεις, ἐνῶ προσέγγισε τό θέμα στηριζόμενος κυρίως στά δεδομένα τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας. Τόνισε πώς τό ποιμαντικό ἔργο τῶν Ἱερέων στίς Ἑνοπλες Δυνάμεις, γιά νά εἶναι ἐλκυστικό καί ταυτόχρονα πειστικό, θά πρέπει νά προσαρμοστεῖ στά δεδομένα τῆς ἐξέλιξης τῆς ψυχολογίας, στό ὑψηλό μορφωτικό ἐπίπεδο τῶν ἀκροατῶν, στόν κατακλυσμό τῆς ἐνημέρωσης, στήν ἠλεκτρονική καί ψηφιακή τεχνολογία, στό διαδίκτυο καί στίς ἄλλες σύγχρονες κατακτήσεις, τίς ὁποῖες διαθέτει σήμερα ἡ Ἐκκλησία. Πρόσθεσε, πώς κατὰ τήν ἐνάσκηση τῶν πνευματικῶν καί ποιμαντικῶν καθηκόντων του ὁ Ἱερέας στίς Ἑνοπλες Δυνάμεις χρειάζεται νά διαθέτει, ἐκτός ἀπό τό θεολογικό καταρτισμό, πολλή φαντασία, μυαλό πού νά γεννάει ἰδέες σέ τομεῖς καί ἐφαρμογή μέσων πού ὁμιλοῦν κατευθεῖαν στήν ψυχή τοῦ στρατευμένου νέου. Ἡ ἐπιτυχία, τόνισε, στό ποιμαντικό αὐτό ἔργο θά πρέπει νά βασιστεῖ στή μεθοδικότητα, πού θά ἀκολουθήσει ὁ Ἱερέας καί στήν ἐπιστημοσύνη, πού πρέπει νά ἐπιδιώξει. Ὁ Πρωθιερέας ὑπερθεμάτισε ἀκόμη, πώς ἡ ἐπικοινωνία, ἡ διδασκαλία, ἡ ποιμαντική διακονία στούς διάφορους τομεῖς τοῦ ἀνθρώπινου δυναμικοῦ τῶν Ἑνόπλων Δυνάμεων καί, γενικότερα, ἡ ποικιλόμορφη βοήθεια

στήριξης τῶν στρατευμένων, πρέπει νά εἶναι οἱ στόχοι τοῦ ἔργου ὅλων τῶν Ἱερέων, πού ὑπηρετοῦν στρατόπεδα/φυλάκια τῆς Ε.Φ. καί τῆς ΕΛΔΥΚ. Ὁ π. Παντελεήμων ἔκαμε ἀναφορά στήν εἰσηγήσή του καί στούς χώρους δράσης τῶν Ἱερέων μέ τό ποίμνιό τους, πού εἶναι βασικά ὅλοι ὅσοι ὑπηρετοῦν στό στρατό, καί τόνισε τήν ἀναγκαιότητα τῆς χρήσης σύγχρονων μέσων γιά τήν ἐπιτυχία στοῦ ἔργου τῆς ἀποστολῆς τους. Τέλος, ἀναφερόμενος στό ρόλο τῶν στρατιωτικῶν Ἱερέων, ὑπενθύμισε στούς συνέδρους, πῶς δέν θά πρέπει νά ἀγνοοῦν οἱ Ἱερεῖς πῶς πρῶτα ἀπό ὅλα εἶναι Λειτουργοί καί ἔπειτα Κατηχητές, ἐνῶ ὑπογράμμισε, πῶς ὁ ρόλος τῶν Ἱερέων στίς Ὑποπλές Δυνάμεις εἶναι ἡ τελευταία εὐκαιρία τῆς Ἐκκλησίας γιά νά μιλήσει στούς νέους.

Μετά τό πέρας τῶν εἰσηγήσεων ἀνταλλάχθηκαν ἀπόψεις μεταξύ τῶν συμμετασχόντων στήν Ἡμερίδα ἐπί διαφόρων θεμάτων καί καταδείχθηκε ἡ κοινή προσέγγιση γιά τό ρόλο πού καλεῖται ἡ Ὁρθοδοξία νά διαδραματίσει στήν ἐθνικοθρησκευτική ἀγωγή τῶν Ἑθνοφρουρῶν. Μέσα ἀπό τίς ἐρωτήσεις, ἐπαναδιατυπώθηκε ἡ ἄποψη γιά τή χρήση τῶν νέων τεχνολογιῶν στή μεθοδολογία καί στήν προσέγγιση τῶν Ἱερέων στούς νέους. Τέλος, ἔγιναν ἐπισημάνσεις γιά τήν ἀποστολή τῆς Δνσης Θρησκευτικοῦ ΓΕΕΦ, ἐξαίροντας οἱ σύεδροι τό ἔργο πού ἐπιτελεῖ καί τήν ἀναγκαιότητα ἐνδυνάμωσης τόσο τοῦ ἴδιου τοῦ θεσμοῦ ὅσο καί τῆς σχέσης Ἐκκλησίας - Στρατοῦ γενικότερα.

Καρποφόρο μέρος τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἡμερίδας ἀποτέλεσε ἀναντίλεκτα ἡ ἐξαγωγή συμπερασμάτων καί καταγραφή εἰσηγήσεων, τά ὁποῖα θά μπορούσαν κάλλιστα νά ἀποτελέσουν σημεία ἀναφορᾶς γιά τή Διεύθυνση Θρησκευτικοῦ ΓΕΕΦ. Συγκεκριμένα, κατατέθηκαν οἱ ἀκόλουθες εἰσηγήσεις:

- α) Ὁ ἐμπλουτισμός τῶν βιβλιοθηκῶν στά στρατόπεδα/φυλάκια μέ δέσμευση ἐκ μέρους τοῦ Μακαριωτάτου, ὅτι θά δωρίσει ἡ Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή Κύπρου σύγχρονα συγγράμματα καί

ἐκδόσεις γιά τό συγκεκριμένο σκοπό. Γιά τόν ἄμεσο ἐμπλουτισμό τῶν βιβλιοθηκῶν προτείνεται, ὅπως ἡ ἀρμόδια ἐπιτροπή ἔγκρισης τῶν βιβλίων πού προωθοῦνται γιά τά στρατόπεδα/φυλάκια μειώσει τόν ἔλεγχο, ἐπιτρέποντας ἔτσι τήν ἔγκαιρη παραλαβή τῶν βιβλίων. Παράλληλα, θά δώσει τήν εὐκαιρία ἐπιλογῆς τῶν νέων γιά τό ὑλικό πού θά διαβάσουν, ἀναπτύσσοντας κριτική διάθεση γιά τά διάφορα θέματα, μέ τά ὁποῖα καταπιάνονται τά βιβλία.

- β) Ὁργάνωση Βυζαντινῆς χορωδίας καί διοργάνωση συναυλιῶν στά στρατόπεδα μέ τή συμμετοχή τῶν Ἐθνοφρουρῶν.
- γ) Νά προσκαλοῦνται εἰδικοί ἐπιστήμονες, οἱ ὁποῖοι θά δίνουν διαλέξεις γιά σύγχρονα ἐξειδικευμένα θέματα, ὅπως ναρκωτικά, βιοηθική, σατανισμός, οἰκολογία, συμβίωση ἐκτός γάμου κ.λπ. Οἱ στρατιῶτες θά μποροῦν νά συγκεντρώνονται σέ χώρους ἐντός τοῦ στρατοπέδου, ὅπου θά γίνονται οἱ διαλέξεις καί ἡ συζήτηση. Καλό θά ἦταν νά ἐνταχθοῦν οἱ διαλέξεις στό πρόγραμμα τοῦ κάθε στρατοπέδου, ἔτσι ὥστε νά δίνεται ἡ εὐκαιρία σέ ὅσους Ἐθνοφρουρούς τό ἐπιθυμοῦν νά συμμετάσχουν. Θά μπορούσε ἀκόμη νά τυπωθεῖ ἕνα βιβλιαράκι μέ τά θέματα καί τίς εἰσηγήσεις τῶν διαλέξεων αὐτῶν, τό ὁποῖο θά δίνεται στούς Ἐθνοφρουρούς γιά πνευματική τροφή καί προβληματισμό.
- δ) Νά ἐπεκταθεῖ ὁ ἐκκλησιασμός στά στρατόπεδα, ἐκτός τῆς Θείας Λειτουργίας, στόν Ἅγιο πού εἶναι ἀφιερωμένος ὁ ναός, καί νά τελοῦνται τόσο Παρακλητικοί Κανόνες, Ἐσπερινοί, ὅσο καί τό Ἅγιο Εὐχέλαιο τῇ Μεγάλῃ Τετάρτῃ. Παράλληλα, προτείνεται, ὅπως τελεῖται ἡ Θεία Λειτουργία καί ὁ Ἁγιασμός πρὶν τήν πρωϊνή ἀναφορά στά στρατόπεδα/φυλάκια γιά καλύτερη ἐξυπηρέτηση τῶν Ἐθνοφρουρῶν.
- ε) Νά ἀποσταλεῖ ἔγγραφο ὡς ὑπενθύμιση τῆς ὑποχρέωσης τῶν

στελεχῶν τῶν Μονάδων - Ἀνεξάρτητων Ὑπομονάδων τῆς Ε.Φ., ὡς πρὸς τὴν πιστὴ ἐφαρμογὴ τῶν καθοριζομένων στὴ Διαταγὴ Διαρκοῦς Ἰσχύος Φ. 480/1/356025/Σ.11/6 Μαρ. 2008/ΓΕΕΦ/ΔΙΘΡΗ καὶ συγκεκριμένα:

- 1) Στὴν παροχὴ διευκολύνσεων στό προσωπικό του, ἀπὸ πλευρᾶς ὑπηρεσιῶν καὶ λοιπῶν ὑποχρεώσεων, προκειμένου νὰ μεταβαίνουν στοὺς παρακείμενους Ἱερούς Ναοὺς γιὰ ἐκκλησιασμό κάθε Κυριακὴ, τὶς Μεγάλες Ἑορτές, τὶς Ἀκολουθίες τῶν Χαιρετισμῶν τῆς Θεοτόκου, τὴν Ἀκολουθία τοῦ Ἀκαθίστου Ὑμνου, τὶς Ἀκολουθίες τῆς Μ. Ἑβδομάδας, καθὼς ἐπίσης κατὰ τὴν ἡμέρα πού ἑορτάζει ὁ πολιοῦχος Ἅγιος τῆς πόλεως ἢ κοινότητος, ὅπου ἐδρεύει ἡ Μονάδα.
 - 2) Στὴ συνεχεῖ καὶ διασυνλογικὴ προσπάθεια γιὰ συμμετοχὴ ὅλου τοῦ προσωπικοῦ στοὺς μηνιαίους ἀγιασμούς καὶ ὁμιλίες, καθὼς ἐπίσης στό Μυστήριό τῆς Ἐξομολόγησης.
- στ) Προτάθηκε ὅπως ἀποσταλεῖ ἐπιστολὴ ἀπὸ τὴν Ἡγεσία τοῦ ΓΕΕΦ, πού νὰ ἀπευθύνεται στοὺς Διοικητές τῶν Μονάδων καὶ νὰ ἀναφέρεται σέ προσπάθεια ἐνδυνάμωσης τῆς σχέσης τους μέ τοὺς Ἱερεῖς, πού ἐπισκέπτονται τὰ στρατόπεδα/φυλάκια. Ἀκόμη, οἱ Διοικητές θά μπορούσαν νὰ παράσχουν ἐπιπλέον βοήθεια στοὺς Ἱερεῖς, παρέχοντάς τους ἐπιπρόσθετες διευκολύνσεις σέ σχέση μέ τό ἔργο πού ἐπιτελοῦν.
- ζ) Νά ἐνισχυθεῖ ἡ προσπάθεια ἐκκλησιασμοῦ τῶν Ἐθνοφρουρῶν στὶς παρακείμενες κοινότητες, ὅπου εἶναι δυνατόν, ἔτσι ὥστε κατὰ τὴν ὥρα τοῦ ἐκκλησιασμοῦ οἱ στρατιῶτες νὰ ἀποτελοῦν μέρος τοῦ συνόλου τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς ἢ τῆς ἐνορίας, στὴν ὁποία ὑπηρετοῦν. Ὡς ἐκ τούτου, θά δημιουργηθεῖ ἓνα βίωμα καὶ θά ἀποτελέσει τό γεγονός αὐτό μιά προσωπικὴ ἐμπειρία στόν κάθε στρατιώτη, ἐνισχύοντας τό

θρησκευτικό φρόνημα τοῦ καθενός.

- η) Νά προστεθεῖ κεφάλαιο σχετικό μέ τήν Ἑλληνορθόδοξη ἀγωγή τῶν νέων στό βιβλιαράκι πού δίνεται κατά τήν κατάταξη τῶν Ἑθνοφρουρῶν. Τή συγγραφή τοῦ συγκεκριμένου κεφαλαίου θά μπορούσε νά ἀναλάβει ἡ Διεύθυνση Θρησκευτικοῦ ΓΕΕΦ.
- θ) Νά τυπωθοῦν ἐνημερωτικά φυλλάδια καί νά πραγματοποιοῦνται ἐνημερωτικές συζητήσεις σχετικά μέ τό ἐθιμοτυπικό πλαίσιο τῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι σημαντικό νά μεταφερθοῦν αὐτά πού οἱ Ἱερεῖς ἐπιθυμοῦν νά διδάξουν στούς νέους, μέ λόγους καί σχήματα τῆς ἐποχῆς, γνωστά σέ αὐτούς. Γιά παράδειγμα, μπορεῖ νά ἐτοιμαστεῖ καί νά δοθεῖ στούς Ἑθνοφρουρούς ἐνημερωτικό φυλλάδιο πού νά περιγράφει καί νά ἀναλύει τίς διαφορές τῆς ἀρχιτεκτονικῆς τῶν ἱερῶν ναῶν τῶν διαφόρων θρησκειῶν καί αἱρέσεων μέ μιά προέκταση πνευματικῆς ἐπεξηγήσεως ἐπὶ τοῦ συμβολισμοῦ.
- ι) Νά τυπωθεῖ βιβλιαράκι, πού νά περιγράφει ἐν συντομίᾳ τούς κυριότερους σταθμούς τῆς Ἱστορίας τοῦ Ἑλληνισμοῦ μέ ἰδιαιτέρες ἀναφορές στήν Κύπρο. Θά τονίζεται στό βιβλίο ἡ ἔντονη παρουσία καί ἡ συμμετοχή τῆς Ἐκκλησίας σέ ὅλους τούς ἐθνικούς ἀγῶνες, ἐνῶ θά ἐπεξηγεῖται ἡ ταύτιση τῆς Ὁρθόδοξης πίστεως μέ τήν Ἑλληνική ἐθνική συνείδηση, συμβάλλοντας ἔτσι στήν Ἑλληνορθόδοξη ἀγωγή τῶν νέων.

Τέλος, σημαντικό ὄφελος γιά τή ΔΙΟΡΗ/ΓΕΕΦ προέκυψε ἀπό τήν ἀνταλλαγή ἐμπειριῶν στά θέματα τῆς ἀποστολῆς καί τοῦ ἔργου τῆς Δνσης Στρατιωτικῶν Ἱερέων ΓΕΕΘΑ, οἱ ὁποῖες θά βοηθήσουν στήν περαιτέρω βελτίωση τῆς ὀργάνωσης καί λειτουργίας τῆς ΔΙΟΡΗ/ΓΕΕΦ, ὥστε αὐτή νά ἀνταποκριθεῖ ὅσο τό δυνατό καλύτερα, ἄμεσα καί ἀποτελεσματικότερα στίς διάφορες προκλήσεις καί ἀπαιτήσεις τῶν καιρῶν. Κοινή ἀπαίτηση

ὅλων ἦταν ὅπως ἡ συγκεκριμένη Ἐπιστημονική Ἡμερίδα κατα-
στεῖ θεσμός καί διοργανώνεται τουλάχιστον μία φορά τό χρόνο,
μέ ἐνδιάμεσες διοργανώσεις ἐπιμορφωτικῶν διαλέξεων πρός
ὄφελος κυρίως τῶν Ἱερέων, πού ἐξυπηρετοῦν τίς ἀνάγκες τῶν
στρατευμένων νέων στήν Ε.Φ. καί στήν ΕΛΔΥΚ.

Ἀρχιμανδρίτης ΙΩΑΝΝΗΣ ΙΩΑΝΝΟΥ
Διευθυντής Διεύθυνσης
Θρησκευτικοῦ ΓΕΕΦ
